

10 grudnia 2008 r. odbyło się seminarium naukowe, na którym referat wygłosił prof. Winfried Just. Nasz prelegent studiował matematykę na Uniwersytecie Warszawskim. Uzyskał doktorat w 1987 roku z dziedziny teorii mnogości. W zakresie tej dziedziny pracował do roku 1999, kiedy to zaczął zajmować się modelowaniem matematycznym w biologii. Prof. Just pracował między innymi nad modelowaniem zachowania się zwierząt za pomocą teorii gier, modelowaniem ekologii roślin, dynamiką sieci neuronów i nad pewnymi algorytmami stosowanymi w bioinformatyce. Obecnie zajmuje się modelowaniem regulacji genów.

Biomatematyka stała się ostatnio popularną dziedziną. Skąd ta nagła popularność? Co ma matematyka

do zaferowania biologom? Dlaczego ostatnio matematycy kierują swoją uwagę coraz bardziej w stronę biologii? Czy obietnice syntezy matematyki z biologią są realne? Co biolog powinien wiedzieć o matematyce i o matematykach by skutecznie z nimi współpracować?

Przez pryzmat swoich badań nad modelowaniem regulacji genów prof. W. Just starał się nam udzielić odpowiedzi między innymi na tak postawione pytania.

Pan Winfried Just jest profesorem Ohio University i utrzymuje ścisłą współpracę z Instytutem Nauk Biomatematycznych w Columbus/Ohio.

A. Janiak-Osajca

wydział
nauk
biologicznych

Seminarium Niemieckiego Towarzystwa Pedagogiki Porównawczej –13.-15.11.2008 r. Pöhla (Niemcy) *Plan jenajski i jego międzynarodowe odniesienia*

Tradycją założonego w 1990 roku w Towarzystwa Pedagogiki Porównawczej w Niemczech są organizowane każdego roku seminaria naukowe. Organizatorzy dbają o to by spotkania integrowały społeczność naukowców z różnych państw, jednocześnie zapewniają „ogład” problematyki z różnych perspektyw i kontekstów socjo-kulturowych. Polskę reprezentowały dwie osoby z Instytutu Badań Edukacyjnych w Warszawie oraz z Uniwersytetu Zielonogórskiego (dr Inetta Nowosad – Zakład Teorii Wychowania i Pedagogii). Tematem zorganizowanego w tym roku (13-15 listopada 2008) seminarium była pedagogika Petera Petersena i recepcja jego stanowiska do rzeczywistości szkolnej w kontekście międzynarodowym. Warto przypomnieć, że Peter Petersen, był w Niemczech jedną z czołowych postaci czasu pedagogiki reform i twórcą szkoły eksperymentalnej, która po Kongresie Międzynarodowej Ligi Nowego Wychowania w Locarno w 1927 roku została nazwana planem jenajskim i przyniosła jej twórcy międzynarodową sławę. Trudno jest rozdzielać poglądy naukowe Petersena od jego osiągnięć praktycznych, dlatego organizatorzy seminarium wyodrębnili w nim trzy zasadnicze części. Część pierwszą – można określić jako wprowadzającą w poglądy pedagogiczne Petera Petersena, w których centralne miejsce zajmowało pojęcie wspólnoty, a sam autor definiował je tak: „wspólnota jest wszechstronnym duchowym związkiem ludzi wynikającym z naturalnego popędu, jest ona źródłem wszelkiej siły, zatem powinna stać się zarazem celem życia” (P. Petersen, 1934, s. 21). W części tej wskazano również na szerokie zainteresowanie jakie budził plan jenajski na arenie międzynarodowej. Poglądy Petersena zostały przetłumaczone na 11 języków. Niestety w Polsce, poza liczną literaturą przyczynkarską, koncepcję Petersena wdrożono tylko w okresie międzywojennym w dwóch klasach liceum w Pabianicach/k Łodzi. Część druga seminarium odbyła się już w szkole, która pracując zgodnie z założeniami Petersena przyjęła nazwę planu jenajskiego. Uczestnicy seminarium mieli możliwość udziału w zajęciach prowadzonych w szkole, rozmów z nauczycielami i uczniami. Poznania „od środka” nie tylko realizacji założeń teoretycznych koncepcji, lecz także niektórych trudności realizacyjnych. Część trzecią seminarium stanowiło podsumowanie, na które zostali również zaproszeni nauczyciele szkoły.

Równać szanse – Ogólnopolskie Forum Edukacyjne

10 grudnia 2008 roku we Wrocławiu odbyło się Ogólnopolskie Forum Edukacyjne *Równać Szanse*. Spotkanie patronatem objęte zostało przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Urząd Miasta Wrocławia, Kłodzkie Towarzystwo Oświatowe, Polską Fundację Dzieci i Młodzieży oraz Polsko – Amerykańską Fundację Wolności. Gospodarzem Forum było 14 Liceum Ogólnokształcące we Wrocławiu. W Sali Teatralnej „wrocławskiej czternastki” gościł Minister Edukacji Narodowej Zbigniew Marciniak, jak również kuratorzy, przedstawiciele samorządów, nauczyciele oraz animatorzy kultury. Celem spotkania było zaprezentowanie efektów, jakie przyniosły działania podejmowane przez osoby zaangażowane w realizację programu *Równaj Szanse*.

W trakcie wykładów i dyskusji panelowych poszukiwano odpowiedzi na pytanie: jak powinna wyglądać współczesna edukacja? W jakim kierunku winno zmierzać wyrównywanie szans i kogo powinno dotyczyć? Minister Edukacji Narodowej Z. Marciniak podkreślił, że „edukacja jest sztuką”, w związku z tym należy dać szkołom i nauczycielom większą autonomię, dzięki której będą mogli twórczo i kreatywnie realizować zadania dydaktyczne. W toku obrad niejednokrotnie podkreślano rolę stowarzyszeń i organizacji pozarządowych w wyrównywaniu szans edukacyjnych, akcentowano również możliwość przekazania im prowadzenia szkół. Prof. A. Giza-Poleszczuk zaznaczyła, iż należy zmienić sposób mówienia o szkole, zrezygnować z „medialnych sensacji” na rzecz promowania działań i projektów realizowanych w placówkach edukacyjnych. Podczas dyskusji podjęto również kwestie kształcenia na uczelniach wyższych. Szczególny akcent położono na konieczność zmodyfikowania standardów kształcenia nauczycieli. Profesor Z. Marciniak stwierdził, iż w szkolnictwie wyższym należy odejść od wskazywania na to „czego uczymy” a raczej powinno się operować kategorią efektów kształcenia.

Z ramienia Uniwersytetu Zielonogórskiego udział w Forum wzięła dr Anita Famuła-Jurczak (Zakład Teorii Wychowania i Pedagogii).

Anita Famuła, Mirosław Kowalski

wydział
pedagogiki
socjologii
i nauk
o zdrowiu

Integracja działań domu i szkoły w profilaktyce zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży

16 grudnia 2008 roku w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Strzelcach Krajeńskich odbyła się konferencja, dyskusje panelowe i warsztaty na temat *Integracja działań domu i szkoły w profilaktyce zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży*. Organizatorem spotkania była Komenda Hufca ZHP w Strzelcach Krajeńskich. Była to kolejna inicjatywa wynikająca z kilkuletniej współpracy pracowników Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu. Uczestnikami spotkania byli: przedstawiciele władz terytorialnych, Policji, nauczyciele, rodzice i uczniowie. W ramach spotkania uczestnicy mieli możliwość wysłuchania następujących referatów:

- dr Iwona Rudek (Zakład Teorii Wychowania i Pedagogii), *Rola szkoły i rodziny w zapobieganiu zagrożeniom rozwoju dziecka*;

- dr Anetta Soroka-Fedorczuk (Zakład Edukacji Wczesnoszkolnej i Historii Wychowania), *Diagnoza sytuacji wychowawczej – jak rozpoznać czynniki ryzyka?*.

Odbyły się także panele dyskusyjne dla nauczycieli, rodziców i uczniów:

- *Pokolenie www – zrozumieć i wychować – doświadczenia rodziców* (dr Anetta Soroka-Fedorczuk);

- *Pokolenie www – zrozumieć i wychować – doświadczenia uczniów* (dr Iwona Rudek);

- *Jak jest – a jak być powinno?* (mgr Danuta Serafin)

W trakcie trwania spotkania uczestnicy mieli okazję wziąć również czynny udział w warsztatach i poznać techniki wzajemnego poznawania się i rozwiązywania konfliktów:

- *Wczorajsza szkoła, dzisiejsze wychowanie i dzieci jutra* (dr Iwona Rudek, dr Anetta Soroka-Fedorczuk);

- *Metoda wspólnej sprawy w rozwiązywaniu konfliktów* (mgr Bogumiła Michalska)

Uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z aktualną wiedzą na temat zagrożeń i ich pedagogicznych aspektów, poznać konstruktywne metody rozwiązywania konfliktów bez używania przemocy oraz metody budowania i wspomagania prawidłowych relacji dziecko-dorosły.

Nauczyciele, uczniowie i ich rodzice przejawiali żywe zainteresowanie i aktywny udział w dyskusjach i warsztatach. Poruszano kwestie związane z istnieniem wielu wartości wyznaczających sens życia, koniecznością kształtowania umiejętności wyrażania własnego zdania na forum grupy. Młodzi ludzie zwrócili uwagę na konieczność propagowania pozytywnych wartości oraz ich hierarchizowania. Podczas pracy przejawiano żywe zainteresowanie zagadnieniami związanymi z konstruktywnym rozładowywaniem emocji w sposób akceptowany społecznie.

Celem podjętej inicjatywy było zwiększenie świadomości młodzieży w zakresie zachowań ryzykownych oraz zwiększenie kompetencji nauczycieli, rodziców i liderów młodzieżowych w zakresie problematyki zachowań ryzykownych i konieczności pracy profilaktycznej z młodzieżą.

Iwona Rudek

Debata *Gdyby sześciolatki poszły do szkoły już dziś...*

18 listopada 2008 r. w auli Uniwersytetu Zielonogórskiego odbyła się debata pt. *Gdyby sześciolatki poszły do szkoły już dziś...*

latki poszły do szkoły już dziś..., poświęcona projektowi przyspieszenia obowiązku szkolnego. Stanowiła ona podsumowanie badań prowadzonych przez prof. Polę Kuleczkę oraz dr Katarzynę Kochan, dotyczących stanu przygotowania zielonogórskich szkół do przyjęcia dzieci sześciolatków. Zaproszenie do udziału w dyskusji przyjęli znamienici goście – znawcy problematyki edukacji początkowej prof. Maria Jakowicka z Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz badacze z Uniwersytetu im. A. Mickiewicza z Poznania – prof. Kazimierz Denek i prof. Jan Grzesiak. Profesorowie wygłosili referaty dotyczące współczesnych problemów kształcenia zintegrowanego oraz przedstawili swoje stanowiska dotyczące propozycji obniżenia wieku szkolnego, popierając zamysł wcześniejszego rozpoczynania nauki szkolnej przez dzieci.

Problemy i rozwiązania wynikające z projektu reformy edukacji wczesnoszkolnej przedstawił Lubuski Kurator Oświaty – Roman Sondej, zaś o przygotowaniach organu prowadzącego szkoły do nowej organizacji kształcenia najmłodszych uczniów mówiła przedstawicielka Wydziału Oświaty Urzędu Miejskiego w Zielonej Górze.

Liczenie zgromadzeni na sali słuchacze – studenci Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu oraz dyrektorzy zielonogórskich szkół podstawowych wysłuchali także referatu dr Urszuli Gembarzy z Zakładu Resocjalizacji i Psychologii, która przybliżyła zebranym zagadnienia dotyczące dojrzałości szkolnej. Realizację obowiązku szkolnego w Europie przedstawiła dr Anita Famuła-Jurczak z Zakładu Teorii Wychowania i Pedagogii. *Stan przygotowania zielonogórskich szkół do przyjmowania uczniów sześciolatków* ukazała dr Katarzyna Kochan. Kierunek badań wyznaczony został na podstawie opracowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej poradnika dla dyrektorów szkół pt. „Jak organizować edukację w szkole podstawowej?”¹. Prowadzone badania dotyczyły przede wszystkim przestąpienia szkolnej, gdyż jak podkreśla prof. Aleksander Nalaskowski „poważnym błędem jest traktowanie szkoły wyłącznie jako opakowania procesu edukacji”². Na podstawie zgromadzonego materiału wyprowadzone zostały następujące wnioski:

- znaczna część zielonogórskich szkół nie jest jeszcze przygotowana na przyjęcie 6-latków i w wielu z nich nie podjęto jeszcze żadnych prac w tym kierunku,

- potrzebne są dodatkowe środki na realizację zadań związanych z przyspieszeniem obowiązku szkolnego, a do zabezpieczenia finansowego planowanej reformy winien przyczynić się organ prowadzący, należałoby jednak szukać innych form finansowania, np. korzystając z funduszy unijnych,

- istnieje potrzeba uruchomienia form doskonalenia i doskonalenia nauczycieli kształcenia zintegrowanego, zwłaszcza tych, którzy nie posiadają podwójnej specjalności – edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego,

- należałoby się zastanowić, czy nie można dokonać zmian w istniejącej rejonizacji szkół, aby zrationalizować rozmieszczenie dzieci w placówkach.

Po wysłuchaniu przygotowanych referatów oraz wyników z przeprowadzonych badań, nastąpiła dyskusja dotycząca wcześniejszej realizacji obowiązku szkolnego. Udział wzięli w niej dyrektorzy szkół, których wątpliwości wyjaśniał kurator Roman Sondej. Głos w debacie zabrały również dr Iwona Kopaczyńska, dr Agnieszka Nowak-Łojewska oraz dr Anetta Soroka-Fedorczuk, które przedstawiły swój niepokój związany z zapowiadaną reformą edukacji wczesnoszkolnej.

Gorąca atmosfera dyskusji udowodniła, że istnieje ogromna potrzeba organizowania spotkań umożliwiają-

jących wymianę poglądów osobom zajmującymi się problemami kształcenia zintegrowanego, zarówno teoretycznie, jak i praktycznie.

Katarzyna Kochan

¹ Jak organizować edukację w szkole podstawowej? Poradnik dyrektora szkoły. MEN, Warszawa 2008.

² A. Nalaskowski, Przechylenie i miejsca szkoły. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2002, s. 81.

Konferencje i spotkania

2 – 3 września 2008 roku w Wielkiej Łomnicy (Słowacja) odbyła się Międzynarodowa Konferencja nt. *TECHNÉHO VZDELÁVANIE AKO SÚČASŤ VŠEOBECNÉHO VZDELÁVANIA*. Organizatorem konferencji były: Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bytrzyicy, Uniwersytet Konstantina Filozofa w Nitrze oraz Uniwersytet Preszowski. W obradach Konferencji brał udział dr hab. Mirosław Kowalski (Zakład Teorii Wychowania i Pedeutologii), który wygłosił referat nt.: *NEW TECHNOLOGY AND HEALTH SOCIAL (PEDAGOGICAL DIMENSIONS)*.

27 listopada 2008 roku w Ružomberku (Słowacja) odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Problematika slovného hodnotenia v súčasnej škole*. Konferencja organizowana była przez Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu w Ružomberku oraz Wydział Pedagogiczny i Artystyczny Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. W obradach Konferencji brał udział dr hab. Mirosław Kowalski (Zakład Teorii Wychowania i Pedeutologii), który wygłosił referat nt.: *School assessment within health education (towards responsibility for young generations' health)*.

27 listopada 2008 roku w Ružomberku (Słowacja) odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Problematika slovného hodnotenia v súčasnej škole*. Konferencja organizowana była przez Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu w Ružomberku oraz Wydział Pedagogiczny i Artystyczny Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. W obradach Konferencji brał udział dr hab. Mirosław Kowalski (Zakład Teorii Wychowania i Pedeutologii), który wygłosił referat nt.: *School assessment within health education (towards responsibility for young generations' health)*.

Bezpłatny kurs pedagogiczny dla słuchaczy studiów doktoranckich

24 lutego 2009 r. rozpoczyna się w Uniwersytecie Zielonogórskim *Kurs pedagogiczny dla słuchaczy studiów doktoranckich*. Jego celem jest umożliwienie uczestnikom poszerzenia swoich kompetencji pedagogiczno-psychologicznych. W ramach kursu słuchacze zdobędą wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii i dydaktyki oraz wybranych przez siebie fakultetów. Zajęcia będą odbywały się w formie wykładów i warsztatów we wtorki w godzinach 16.00-20.00 w Campusie B. Kierownikiem kursu jest dr Klaudia Błaszczak z Zakładu Teorii Wychowania i Pedeutologii (Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu). Serdecznie zapraszamy!

Kontakt: e-mail: K.Blaszczak@wpsnz.uz.zgora.pl

Klaudia Błaszczak

...Dział Nauki

Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla nauczycieli akademickich

Przy występowaniu z wnioskiem o przyznanie Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego obowiązuje Rozporządzenie z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie w sprawie nagród ministra dla nauczycieli akademickich (DZ.U. 2007, nr 139, poz. 978).

Nagrody przyznaje się w szczególności za:

- oryginalne i twórcze osiągnięcia naukowe, udokumentowane:
 - publikacjami naukowymi, mającymi istotny wpływ na stan wiedzy i kierunki dalszych badań,
 - pracami konstrukcyjnymi, technologicznymi i projektowymi, charakteryzującymi się nowatorskim, naukowym podejściem do problemu, lub pracami artystycznymi;
- wyróżnione rozprawy habilitacyjne i doktorskie;
- kształcenie kadr naukowych potwierdzone podejmowaniem zainicjowanej problematyki badawczej przez innych pracowników nauki, pełnieniem funkcji promotora, konsultanta i opiniodawcy innych prac naukowych lub recenzenta;
- autorstwo lub współautorstwo wyróżniających się podręczników, skryptów, przewodników metodycznych albo programów nauczania;
- osiągnięcia organizacyjne, w tym konkretne działania, które spowodowały istotną poprawę warunków pracy dydaktycznej, wyników kształcenia i poziomu prac dyplomowych;
- całokształt dorobku

Wniosek o przyznanie nagrody zespołowej może dotyczyć zespołu, w skład którego wchodzi nie więcej niż dziesięciu członków. Udział każdego z nich w powstaniu osiągnięcia powinien być określony procentowo, w zależności od wkładu pracy w uzyskanym osiągnięciu.

Nagrody za osiągnięcia naukowe lub dydaktyczne dotyczą osiągnięć uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym.

Nagrody za osiągnięcia organizacyjne dotyczą osiągnięć uzyskanych w poprzednim roku akademickim.

Nagrody mają charakter nagród indywidualnych lub zespołowych, z tym że nagrody za osiągnięcia organizacyjne albo za całokształt dorobku mają charakter nagród indywidualnych.

Nauczyciel akademicki może otrzymać w danym roku kalendarzowym jedną nagrodę za osiągnięcia naukowe albo dydaktyczne oraz w danym roku akademickim jedną nagrodę za osiągnięcia organizacyjne.

Wnioski przygotowywane są w jednostkach organizacyjnych kandydatów do nagród lub jednostkach pozawydziałowych.

Wnioski należy składać w Dziale Nauki do dnia 16 marca 2009 roku.

Szczegółowe informacje dostępne są na stronie internetowej Działu Nauki pod adresem:

http://www.dn.uz.zgora.pl/pl/kadra/nagrody_pl.html#MEN

Anna Ucińska

pion
prorektora
ds. nauki
i współpracy
z zagranicą